

לקחה טוב

יצא לאור ע"י רשת מוסדות 'טוב' בראשות הרב יוסף יגן שליט"א בעריכת הרב מנשה צדקה שליט"א

התשס"ו

פרשת ויקרא

6:58	הדלקת נרות שבת ניו יורק
8:24	מצואי שבת
9:22	סוק"ש מג"א
9:58	סוק"ש גר"א
1:03	חצות

שיתדבק באדם העליון ויתקרב אליו, ולזה אמר "אדם כי יקריב מכן קרבן לה'", המקריב זה הקרבן ראוי שיהיה אדם. (צנור המור)

סוק"ש

"אדם כי יקריב מכם קרבן לה'", - מרמוז בר"ת, חוץ מתבית קרבן, אותיות מיכאל, לרמז שהוא מקריב נשמות ישראל ומביא אותם קרבן (כדאי' בגמ' חגיגה דף י"ב; ובתוסי' מנחות דף ק"י בשם מדרש).

(דברי צדיקים)

סוק"ש

ועל זה תקנו (בתפילת שמונה עשרה בברכת רצה) "ואשי ישראל" - טור או"ח ק"כ.

כלומר, אנשי ישראל הנקריבים ע"י מיכאל. או יהיה מלשון "אשה ריח ניחוח", כלומר, קרבנות ישראל דהיינו נפשותיהן שהן עצמן נקרבות ע"י מיכאל, גם תפלתם של ישראל, הכל תקבל ברצון. (בית יוסף יעו"ש עוד)

"קרבן"

ידוע שיש בדברי חז"ל ג' טעמים מה שנבחרו לקרבנות הבהמות ולא החיות, הא', מפני שהחיות אינם מצויים בישוב, ולא הטרירח הקביה את האדם לצאת ביערות ומדברות להביא החיה, ולכן יקריבו בהמות בלבד המצויים אצלם בישוב, והב' דכתיב "והאלקים יבקש את נרדף", והבהמות תמיד נרדפת מן החיה, אבל החיה היא רודפת לכך לא בחר השי"ת והג' מפני שיש לחיה גסות רוח משא"כ מן הבהמה.

וכתבו המפרשים, אע"פ שיש בזה ג' טעמים מ"מ טעם השלשי הוא עיקר, והראיה לעתיד דכתיב (ישעיה נ"א) "פרה ודוב תרעינה יחדיו, ועגל וכפיר ומריא ונער קטון נוהג בהם, ואריה כבקר יאכל תבן", דנמצא הם מצויים בישוב וגם אין רודפים עוד, ועכ"ז לא נבחרו לקרבנות אלא מיני בהמה ולא הוכשרו החיות.

ובזה פירשו ז"ל "לב נשבר ונדכה אלקים לא תבוזה" (תהלים נ"א) שאתה אוהב השפלים, והוכחה לזה "הטיבה ברצונך את ציון תבנה חומות ירושלים", שבאותו זמן היו החיות מצויים וגם אינם רודפים, עכ"ז "אז תחפוץ זבחי צדק עולה וכליל אז יעלו על מזבחך פרים" ולא חיות כלל.

"זכר תמים יקריבונו אל פתח אוהל מועד יקריב אותו לרצונו לפני ה'"

הנה הדר בכפר ועוסק תמיד יומם וליילה בעבודה בבית ובשדה, אין לו שום רצון ונטיה לתורה ולתעודה, כי אינו רואה שם אף אחד אשר יעסוק בדברים האלו, אמנם אם בוא יבא ירושלים עיה"ק, עיר גדולה לאלקים, ורואה שכולה רק תורה ועבודה,

כדי לחנך ילדים לתורה ומצוות, מן הצורך שיהיה האדם מוכן להקריב קרבנות ולמסור את נפשו. עליו לשלם שכר לימוד, אף אם אנוס הוא לחסוך פת מפיו, אין לדאוג דאגה יתרה בנוגע "לתכלית" כי אם להקדיש את שנות נעוריו של הילד ללימוד התורה. לפיכך מתחילים ללמוד עם הילד פרשת הקרבנות, לרמוז בזה להורים, כי יהיו נכונים להקריב כל קרבן אם יש את נפשם לחנך את ילדם לתורה. (אבני אזל)

"אדם כי יקריב מכם קרבן לה'" (א, ב) הקרבן הנבחר הוא מכם, כשאדם מתענה ומקריב חלבו ודמו וממעט אותו ומקריב עצמו ע"ג המזבח.

סוק"ש

ונראה, דזה יהיה כוונת הפסוק "אדם כי יקריב", שההקרבה יהיה "מכם" ומעצמכם, וכיצד שתשפילו את עצמכם, וזהו נקרא "קרבן לה'" ונחשב לכם בקניית

השפלות כאילו הקרבתם כל הקרבנות ש"מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם", ודו"ק.

סוק"ש

"והאלקים יבקש את נרדף" (קהלת ו, טו) רבי אליעזר ב"ר יוסי בן זמרא אמר, אף בקרבנות כך, אמר הקב"ה, שור נרדף מפני ארי, עז נרדף מפני ארי, עז נרדף מפני נמר, כבש מפני זאב, לא תקריבו לפני מן הרודפים אלא מן הנרדפים, ויק"ר כז, ה.

אמר רבי יהודה בר ר' סימון, אמר הקב"ה: עשרה מיני בהמות מסרתי לך, שלשה ברשותך וז' אינן ברשותך, שלשה ברשותך (דברים יד, ד) "שור שה כשבים ושה עזים". וז' אינן ברשותך (שם פסוק ה) "אילו וצבי ויחמור ואקו ודישון ותאו וזמר", לא הטרחתי עליהם ולא אמרתי אליכם להתייגע בהרים להביא לפני קרבן מאלו שאינן ברשותך, אלא ממה שברשותך, מן הגדל על אבוסך. - שם שם ו'.

"אדם כי יקריב מכם קרבן לה'"

כבר אמרו, כי האדם נקרא איש וגבר ואדם ואנוש, והשם הנבחר מכולם הוא אדם, לפי שמצאנו במרכבת יחזקאל (א, כו) "דמות כמראה אדם עליו", לפי שהוא עולה מ"ה במספרו כמו שעולה שם ה' במילואו, ולכן שם אדם הראשון "אדם", לפי שהוא השם המובחר מכל השמות.

ולכן בקרבנות התחיל במלת "אדם" לפי שהוא הנבחר, ומי שרוצה להקריב קרבן ולהתדבק ולהתקרב בשם ה' ולהקריב קרבן גופו ונפשו, ראוי שיהיה איש המעלה הנקרא אדם, בענין

פנינים לפרשה

"ויקרא"

ובילקוט (וכן הוא בויק"ר ז, ג) מסיק - למה מתחילין התינוקות ללמוד מפרשת קרבנות, מה הקרבנות טהורים אף התינוקות כן. וזה מבואר ע"י שמסיק בילקוט פרשת פנחס, "כבשים בני שנה" - שמכסין עונות האדם ועושין אותו כתינוק בן שנה. בעבור זה האלי"ף קטנה, רמז, שהקטנים יתחילו כאן, ולימוד זה הוא בראש כאל"ף ראש לאותיות. ד"א אלי"ף לשון לימוד כמו (איוב ל"ג ל"ג) "וואלפך חכמה", רמז, שאין הלימוד מתקיים כ"א במי שמקטין את עצמו. וכן רמז, שמשא זכה לקריאה זו, לפי שהקטין את עצמו וברח מן השררה ואמר (שמות ד, ז) "לא איש דברים אנכי" כדמסיק בילקוט.

"ויקרא"

סמיכות הפרשה במה שכתב הרב האר"י זיע"א דאין קורין מקרא בלילה, ועפ"י רמז מוה"ר רבי חיים כהן הי"ו ככתוב (סוף שמות) "המשכן יומם ואש תהיה - ס"ת משנה. וסמך ליה - לילה", דהלילה הוא למשנה ולא למקרא, ע"כ דבריו, ע"ש בספר "נאוה קודש" (דף נ"ט:).

ולפי האמור, אפשר לרמוז בכתוב הסמוך "ויקרא אל משה וידבר ה' ר"ת יום, ור"ל, דלימוד המקרא ביום ולא בלילה, ודו"ק כי קצרתי.

(אורחות חיים)

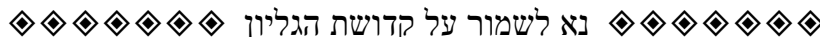
סוק"ש

יתכן כי הבלטת ענין ענותנותו של משה רבינו ע"ה בראש פרשת הקרבנות, מדגישה מהות הקרבן להכנע לפני הבורא, ואיתא בגמ' (סנהדרין מ"ג:) אמר רבי יהושע בן לוי, בזמן שביהמ"ק קיים. אדם מקריב עולה - שכר עולה בידו, מנחה - שכר מנחה בידו, אבל מי שדעתו שפלה, מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל הקרבנות כולן, שנאמר (תהלים נא) "זבחי (לשון רבים משמע - שאם רש"י) אלקים רוח נשברה". (דבר בעתו - פרשיות השבוע)

"ויקרא אל משה"

מה טעם מתחילים ללמוד חומש עם תינוקות של בית רבן מפרשת ויקרא? משום שבפרשה זו מדובר על קרבנות שהם "טהורים". והרי תינוקות של בית רבן גם הם טהורים מכל חטא ועוון. - יבואו טהורים, ויעסקו בפרשת טהורים.

סוק"ש

ואם הולך מעלה מעלה בקודש לפני ה' לאוהל מועד ומשכן, ורואה שם הכהנים משרתי ה' אשר כל היום כולו רק בעבודה הקדושה, ורואה הסנדלרין גדולה עיני העדה המה, אשר כל אחד ואחד דבק רק בה' כל היום והשכינה חופפת על ראשם, ורואה הכהנים הלויים בבגדיהם בגדי כהונה אשר עליהם, וקדושתם עליהם, ובפרט קדושת מקום המקדש, אז ההתפעלות כ"כ אשר רגשי לבבו יהמיון בו להתקרב לה' אלקיו ולתורתו ולעבודתו לעבדו בלבב שלם ובנפש חפצה, ואז קרבנו אשר יקריב לפני ה' לרצונו הוא בשמחה רבה, רק עד שמגיע שמה מהכפר אשר דר בו מנעוריו, משם יביאו אותו בעל כרחו, אבל כאשר יבוא אל הקודש פנימה ויראה כל אלה, רגשות קודש בו, אז יעשה הכל מרצונו הטוב באהבה רבה.

וזה "אל פתח אוהל מועד", היינו עד פתח אוהל מועד "יקריב אותי" בע"כ, אבל "לרצונו" הוא כאשר בא "לפני ה'" (שיר מעון).

אם עולה קרבנו" (א, א)

קרבן עולה קודם בפרשה לשאר הקרבנות. וע"ד הפשט, לפי שהמחשבה היא ראשית. וחסא המחשבה קודם לחטא המעשה, ע"כ היה בדין להקדים העולה המכפרת על הרהור הלב, (תנחומא צו יג, ויק"ר ז, ג). (רבינו בחיי)

יקריב אותי" – ת"ל "לרצונו", הא כיצד, כופין אותו עד שיאמר רוצה אני – רש"י, והוא מתו"כ, ערכין כ"א.

וא"ת, כיון שע"י כפייה הוא אומר רוצה אני, אין זה לרצונו אלא בעל כרחו. כבר השיב הרמב"ם ז"ל בהלכות גירושין ב' כי וז"ל:

מי שהדין נותן שכופין אותו לגרש את אשתו ולא רצה לגרש, ב"י של ישראל בכל מקום ובכל זמן מכין אותו עד שיאמר רוצה אני ויכתוב הגט, והוא גט כשר... ולמה לא בטל גט זה שהרי הוא אנוס.

שאינו אומרים אנוס אלא למי שנלחץ ונדחק לעשות דבר שאינו מחוייב בו מן התורה, כגון מי שהוכה עד שמכר או עד שנתן, אבל מי שתקפו יצרו הרע לבטל מצוה או לעשות עבירה, והוכה עד שעשה דבר שחייב לעשותו, או עד שנתרחק מדבר האסור לעשותו, אין זה אנוס ממנו. אלא הוא אנוס עצמו בדעתו הרעה, לפיכך זה שאינו רוצה לגרש, מאחר שהוא רוצה להיות מישראל, ורוצה הוא לעשות כל המצוות ולהתרחק מן העבירות, ויצרו הוא שתקפו, וכיון שהוכה עד שתשש יצרו ואמר רוצה אני, כבר גרש לרצונו.

גור אריה-אפריון (גור אריה-אפריון)

ביאור דבריו נ"ל עפ"י מה שקיבלתי מפי מו"ר הגה"צ ר' אליהו אליעזר דסלר זצלה"ה, דמש"כ (לקמן כ"ו מ"ד) "לא מאסתים ולא געלתים ללכותם" היא הבטחה גם בכמות גם באיכות, כלומר, שהש"ית הבטיח לנו שמעולם לא תכלה הגקודה היהודית אצל כל יהודי ויהודי, נמצא שכל יהודי בפנימיות לבו רוצה להיות מישראל ורוצה לקיים כל המצוות, אלא הוא אנוס עצמו ביצרו הרע, (כלומר, שהוא נתן רשות ליצרו הרע להכריח אותו לעשות את הרע), וכיון שהוכה. בין ע"י ב"י בין בידי שמים ע"י יסורים, עד שתשש יצרו ואמר רוצה אני, נמצא שהוסר האוטם המונע

על הלב ונתגלה פנימיות לבבו הטהורה, וזהו מש"כ (דברים ל, ה) "ומל ה' אלקיך את לבבך ואת לבב זרעך". (שערי אהרן)

יזרקו בני אהרן הכהנים את דמו" (א, ה)

בכל הפרשה בעולה ובשלמים, נאמר וזרקו לשון רבים, כי זרקתן בכלי, ורצו לזכות במצוה זו הרבה כהנים. וזרקתן מסביב למזבח, זה בקרן זו וזה בקרן זו. אולם בחטאת החיצונה שזרקת באצבע. – ויטבל הכהן את אצבעו בדם", אין זה מן הנימוס שבדם שטבל בו אחד, שיושיט אח"כ חברו ג"כ את אצבעו בדבר שחבירו ממאס בו. לפיכך נאמר "וזרק את דמו" – בלשון יחיד. (משך החכמה)

וקרבו וכרעיו ירחץ במים" (א, ט)

שמעתי מפי חכם א' מארץ הקדושה, שמו ר' שלום פניאס שתירץ, דגבי בן הבקר שדרכו לעשות מלאכה, הוא אוכל מייגעו, ומסתמא אינו אוכל מן הגזל לרעות בשדות אחרים, לפיכך אמר "וקרבו וכרעיו" שנתגדלו מייגעו ומלאכתו, והן מיוחסים לו. משא"כ גבי הצאן הכבשים והעזים שדרכן לרעות בשדות אחרים ואוכלים מן הגזל אמר והקרב והכרעים", דמעלמא נתגדלו, לא יחסם להם ודפח"ח.

ולי הצעיר נראה לפרש, דגבי בן הבקר שהוא מין אחד אמר "וקרבו וכרעיו", וגבי הצאן שאמר הפסוק "מן הכבשים או מן העזים" והן ב' מינין, אמר "והקרב והכרעים", כלומר, בין יהיו מן הכבשים או של עזים, וראיה מפרשת תצוה (שמות כ"ט יז) שאמר "ואת האיל תנתח לנתחיו ורחצת קרבו וכרעיו" שדיבר במין אחד.

והקטיר הכהן את הכל" (א, ט)

אמרו ז"ל (תו"כ כאן) לרבות הקרנים וחסלפים וכו'. וקשה, למה לא הקריב אברהם את השה לעולה בקרניו, והניח קרניו לשופרות כמאמרם ז"ל (פרד"א ל"א, שהניח קרן שמאלית למתן תורה, והימנית לשופר של משיח). ואולי שהקריב הכל ופקע מעל המזבח, כדתנן (זבחים פ"ו) וכולו שפקעו מעל המזבח לא יחזיר.

או אפשר שנתלש מעליו קודם זריקה, ולא נתרבו הקרנים וכו', להקריב אלא בעודם מחוברים, אבל נתלשו, אפילו עלו לראש המזבח, ירדו, דכתב (דברים י"ב כז) "ועשית עולותיך בבשר וגו', ומותר בהנאה, וכדרכי זירא שאמר בפרק המזבח מקדש (שם) נתלש קודם זריקה, שרי למעבד מינייהו אפילו קתא דסכיני.

או אפשר שעדיין לא ניתנה תורה, והגם שאמרו ז"ל (יומא כ"ח) קיים אברהם אבינו אפילו עירובי תבשילין, כבר כתבתי בפרשיות אבות, שזה היה לרצון, כל שאין הכרח בדבר לאיזו סיבת זכות, כמו שתאמר נישואי תמר ליהודה, נישואי שתי אחיות ליעקב וכדומה, וכ"כ קרני איל עמדו לנס בהודעה נבואית, ולזה לא קיימו מצוות העתידות להקטיר קרניו.

ושמעתי בשם הרה"צ האדמו"ר הר"מ מפילאב זצ"ל שאמר לתרץ עפ"י רז"ל (ב"ר נ"ו ט, תנחומא שלח י"ד) הובאו ברש"י בפי ירא (כ"ב י"ג) עה"פ "ויקח את האיל ויעלהו

לעולה תחת בנו" – מהו תחת בנו, על כל עבודה שעשה ממנו היה מתפלל ואומר, יה"ר שתהא זו כאילו היא עשויה בבני, כאילו בני שחוט, כאילו דמו זרוק, כאילו בני מופשט, כאילו הוא נקטר ונעשה דשן, ע"כ. וא"כ קרנים שאין כנגדן בן אדם לא היה לו ענין להקריבו, שאין בזה משום הקרבה שתהא תחת בנו, ודפח"ח. וש"ר ב"יאמרי שפר" להג"ר שלמה קלוגר זצ"ל כעין זה. (ברכת שמעון)

ומה שהעולה היא כליל משא"כ חטאת. נ"ל הטעם משום שהעולה באה על הרהור הלב (ויק"ר ז, ג), מבואר בבעל העקידה שהרהורי עבירה קשים מעבירה (יומא כ"ט).

מטעם שאם מהרהר ואומר שאין זו עבירה אז עוקר כל המצוה לגמרי, משא"כ אם אדם עושה עבירה בלי הרהור, רק יצרו תקפו, אז אפשר שאח"כ לא יעבור, עיי"ש. ולכך עולה הבאה על הרהור הלב היא כולה כליל, לרמוז ולהורות שענשו חמור, וכמו ששורפין את כל הבהמה כן היה ראוי לשרוף אותו מחמת שהרהור קשה מאוד.

אבל חטאת שבאה על מעשה אדם, אז אין עונשו חמור כ"כ, לכך שורפין מקצת החטאת ומקצתו נשאר, לרמוז להורות לנו שכן היה ראוי לעשות לו למרקו ביסורין, להעביר ממנו את החטא ולצרפו כצורף הכסף, וא"ש ודו"ק. (אמרי שפר)

שמעתי שהג"ר חיים מוולוז'ין ז"ל שלח משולח לאסוף מעות להשיבה, וא' לא רצה ליתן, ואמר: אנכי בעצמי אתן לר' חיים, והגר"ח לא רצה ליקח ממנו, והנותן אמר: אנכי רציתי שיהיה כל מעותי במלואם להשיבה, ושלא יקבל המשולח מזה חלקו עבור טרחותו.

וא"ל הגר"ח: זה מנהג עכו"ם, כשנותנים מעות לבית תפילה שלהם, אין נותנים ע"י אמצעי, אבל אנו נותנים ע"י אמצעי, שגם ישראל אחר יהנה מזה, דהדין שמקבלים קרבנות מעכו"ם רק עולות ולא שלמים (מנחות ע"ג), והטעם, דכשנותן ז' דנתן שקרבנו יהיה כולו לה', ועולה כולה כליל, ושלמים בעלים אוכלים וגם הכהנים, והוא אינו מבין זה, שהוא יתן קרבן לה' ואנשים יהנו ממנו. (פרדס יוסף)

יושחט אותו על ירך המזבח צפונה לפני ה" (א, יא)

זה קאי על היצה"ר, במה תוכל לשחוט אותו. ופירש הכתוב בג' דברים, א', "על ירך" – פי עם תאות המשגל, ב', "במזבח" – הוא אכילה, כי השולחן נקרא מזבח כנודע, ג', צפונה" – פי בממון, כמ"ש (איוב ל"ז כ"ב) "מצפון זהב יאתה", ואח"כ תוכל להיות לפני ה"'. (חשבה לטובה)

יושחט אתו על ירך המזבח צפונה לפני ה" (א, יא)

עולה בדקדוק "זה הוא זכות עקידת יצחק בן אברהם", זהו אם "צפונה" הוא כאלו הוא מלא וא"י, שכן הקדוש האלהי ההריא"ל ז"ל בסודותיו כתוב לאמר "צפונה" – עולה ר"ל"א יעו"ש. ואם "צפונה" הוא חסר, צפנה, יעלה מנין התיבות כך, זהו זכות עקידת יצחק בן אברהם, ודוק ונכון. כי כך אמרו, ולזה כווננו במדרש (ויק"ר ב' י"א) שאמרו, כי המכוון בפסוק זה נזכר לו זכות עקידת יצחק בן אברהם, ומה נעמו הזכירים בלשונם יצחק בן אברהם לרמוז גימ'

זו, כי ראוייה היא לכוון בה אחר כוונת האלהי בתיבת צפונה, כי ודאי יזכר לו עקידת יצחק.
ה' יזכירנו ויזכור את כל עמו ישראל לטובה וגאולה קרובה בזכות העוקד והנעקד והמזבח כפרה לישראל אנסי".

(פרפראות לחמה)

"והקריב מן התורים או מן בני היונה" (א, יז)

כתב הרמב"ן, בחר הכתוב בשני מינין האלה בשביל שהן מצויין יותר, כאשר אמרו רבותינו (ויק"ר כ"ו ו' ב"שור או כשב או ע"י שיקריב מן הגדלים על אבוסו, ולא יצטרך לשאת כליו תליו וקשתו לצוד ציד להביא.

ורצה בתורים הגדולים בעבור פרישותם והדבקם במינם, שכיון שאבד בן זוגו לא ידבק באחר לעולם, וכן ישראל דבקים בה' אלהיהם ולא ידבקו באד אחר לעולם.

אבל היונים קנאים מאד ובקנאתם יתפרדו ויחליפו, על כן לא בחר בהם אלא הקטנים קודם שידווגו, כי היונה בקטנותה אז תופסת אהבה בקן גידוליה יותר מן העופות, והזכירו רבותינו (שהש"ר א' ה') כי כל העופות אם יגע אדם בקן שלהם לקחת משם אפרוח או ביצים יעזבוהו ולא יקנו בו לעולם, והיונה לא תעזבו בשום ענין, וכן ישראל לא יחליפו בוראם ותורתם לעולם, אלא או יהודי או צלוב.

ומה שלא הכשירה התורה התרנגולים לגבי המזבח לפי שהם בעלי זימה.

(טור עה"ת – רבינו בחי)

"והסיר את מוראתו בנוצתה" (א, טז)

א"ר נתחומא בר חנילאי, העוף הזה פורח וטס בכל העולם ואוכל בכל צד ואוכל מן הגזלות ומן החמסין, אמר הקב"ה.

הואיל והזפק הזה מלא גזלות וחמסין, אל יקרב לבני המזבח, לכך נאמר "והסיר את מוראתו".

אבל בהמה גדילה על אבוס בעליה, ואינה אוכלת מכל צד, לא מן הגזילות ולא מן החמסין, לפיכך הוא מקריבה כולה, לכך נאמר (לעיל פסוק ט"ו) "והקטיר הכהן את הכל המזבחה" – ויק"ר ג' ד'.

ואפשר לפי דרכם, שהוא לרמוז לדל, אל יפותה בדלותו לפשוט ידו במה שאינו שלו, שע"כ זפק מקרבנו על שבו מן הגזל נדחה מעל המזבח.

(אלשיך הק')

פסוק

ויש בכאן התעוררות גדולה לבני אדם בענין חומר הגזל, כי כשם שהקב"ה מרחיק מן המזבח כל המזון שבעוף, ולא זכה ליקרב על מזבח ה' מפני שהוא כלי הגזל, כן ירחיק האדם שיש בידו גזל שלא יעלה ויראה לפניו, ולא יזכה להיות במחיצתו של הקב"ה אם לא יחזירנו.

וגלה לנו הנביא על עונשו החמור שהוא טורדו מן העוה"ז והבא, הוא שאמר (ירמיה יז, יא) "עושה עושר ולא במשפט בחצי ימיו יעזבוני", כלומר לעשרו או העושר אליו, ובאחריתו לעוה"ב יהיה נופל מכסא הכבוד המכוון כנגד מקום מקדשנו, כי עונש הגזל מעכב שלא תשוב נפשו לרשעה שהוא כסא הכבוד, וזה קשור הפסוק עם חברו. וכבר באר דוד הע"ה כי הזוכים לעלות לפניו הם אותם שהם נקיים מהגזל, הוא שאמר (תהלים כ"ד) "מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו נקי כפים ובר לבב".

פסוק

פעם סח ר' לייב ציביאק לר' אהרן קוטלר, כי שמע אומרים בשם האדמו"ר בעל "שפת אמת מגור": "אם ראית אברך לומד בהתמדה ותורתו אינה מתקיימת בידו, יתכן שחותרו המסמיכו אל שולחנו גרם לו, אם את כספו לא הרויח בכשרות... בכסף לא כשר אין התורה מתקיימת.

השיבו רבי אהרן: אמת, יש מקור לזה בירושלמי ובזוהר.

פסוק

וראה בספר "אגרא דפרקא" שחיבר רצ"א מדינוב (אות קכ"ו): אמר אדמו"ר מהרמ"מ מרמינוב, על מה שאחזנו רואין כמה פעמים הילדים בקטנותם הולכים לבית רבם ומתמידים בלימוד תורתם ומתפללים בכוונה... ואח"כ כשגדלים מתהפכים ח"ו ומבטלים התורה והתפלה.. מאין יתהוה זה... שהוא על שאבותיהם האכילו אותם ממון גדל שסגילו ע"י מו"מ שאינו באמונה... וראיה לדבר מזפק העוף שלא מקריבים אותו ע"ג המזבח, היות ונהנה מן הגזל ולא לרצון יהיה, הגם שהעוף לא נצטוה, ברם ה' שונא גזל וחמס.

(מריצי תורה ומוסר)

"יוכל קרבן מנחתך במלח תמלח" (ב, יג)
בישבלי הלקט" כתוב: מה שנהגו לבצוע על המלח פירשו הגאונים לפי שהשולחן נקרא מזבח, וכתוב במזבח "על כל קרבנך תקריב מלח".

והכתב התוס' (ברכות מ', דה"מ הבא) ואנו אין אנו רגילין להביא על השולחן לא מלח ולא לפתן, משום דפת שלנו חשוב, והרי הוא כי הא דאמר בסמוך לית דין צריך בשש. מיהו רבי מנחם היה מדקדק מאד להביא מלח על השולחן, כדאי' במדרש כשישראל יושבין על השולחן וממתינין זה את זה עד שיטלו ידיהם והן בלא מצוות, השטן מקטרג עליהם, וברית מלח מגיין עליהם.

(בית יוסף או"ח קט"ז)

פסוק

ומצוה זו מוטלת על הנשים להכין מלח בשולחן, וידוע (כ"ד, ג' ד') כי אשתו של לוט היתה נציב מלח על אשר לא רצתה להביא מלח על השולחן – חס"ל אות ח'.
וצריך להשאיר המלח על השולחן עד אחר ברהמ"ז – קש"ל"ה, ביי"מ אות א' בא"ח.

(כף החיים)

פסוק

הרוצה לזכות עצמו, יכוף יצרו הרע וירחיב ידו ויביא קרבנו מן היפה המשובח שבאותו המין שיביא ממנו. הרי נאמר בתורה (בראשית ד', ז) "והבל הביא גם הוא מבכורות צאנו ומחלבהן וישע ה' אל הבל ואל מנחתו", והוא הדין בכל דבר שהוא לשם הא-ל הטוב שיהיה מן הנאה והטוב, אם בנה בית תפלה יהיה נאה מבית ישיבתו, האכיל רעב יאכיל מן הטוב והמתוק שבשולחנו, כסה ערום יכסה מן היפה שבכסותו, הקדיש דבר יקדיש מן היפה שבנכסיו, וכן הוא אומר (ג', טז) "כל חלב לה' וגו'".

(הרמב"ם איסורי המזבח ז' יא)

פסוק

מבואר, שאפילו בנותן צדקה לעני צריך שיהיה החפץ שנותן לעני מהטוב והיפה ביותר, וגם זה בכלל "כל חלב לה'".
ובספר ליקוטי יהודה" מביא עובדא שהיתה אצל האדמו"ר הקדוש הרא"ם זצ"ל מגור, שבא חסיד אחד לפניו שנאבדו לו התפילין, נתן לו האדמו"ר תפילין, והזהירו להקפיד

מאד בשמירתן, כיון שהן יקרות וחשובות מאד, והן באו אליו בירושה מעזבונו אביו ה"שפת אמת", נרתע החסיד ואמר כי הוא מפחד לקבל תפילין אלו כדי להניחן, אמר לו האדמו"ר שילך לחתנו רבי יצחק מאיר אלטר זצ"ל. והוא יחליפם לו באחרות.
שאלו לאדמו"ר, מאי כולי האי, והשיבם מדברי הרמב"ם הללו, שמצוה לתת לצורך מהכי יקר וחשוב.

(טעם ודעת)

הליכות והלכות

הכשרת המטבח לפסח

*** כיורים:** אם עשויים ממתכת יש לנקות היטב ולהזהר לא להשתמש 24 שעות במים חמים, ולאחר מכן לערות מים רותחים על כל הכיור (יש לערות בכל פינה ופינה בתנועות סיבוביות, ולהקפיד שלכל מקום ומקום יגיעו מים ישירות מהקומקום), ובמקום יציאת המים ינקה היטב עם חומר חיטוי שיפגוס את החמץ שנשאר בתוכו. אם עשויים מחרסיהנה אין אפשרות להכשיר לפסח כיור כזה ולכן ראוי להניח על גבי הכיור תבנית כיור מפלסטיק בגודל זהה. ומכל מקום ינקה את כיור החרסיהנה היטב ויערה עליו מים רותחים.

*** ה"שישית":** אם עשוי מפורמיקה מעיקר הדין מספיק לערות עליו מים רותחים מכלי ראשון (כדוגמת כיור הנירוסטה) אולם כדאי לכסותו בנייר אלומיניום וכדו' וכך ראוי לנהוג.

*** הגז:** את החלקים שעליהם מבשלים (הברזלים שניצבים עליהם הסירים) יש ללבן ע"י אש ויש מקילים בליבון קל וכן נהגו ויש מחליפים לחדש בפסח.

המגש מתחת לשיפוד כיוון שעשוי אמאיל וספק מועילה לו הגעלה, יש איפוא לערות עליו מים רותחים ולכסותו בנייר אלומיניום. הכפתורים בהם מדליקים וגוף התנור מסביב, יש לנקות היטב, ועדיף להשתמש בכפתורים לחדש לפסח.

* קרני הגז:

ידליק האש עד שינוקה היטב. יש לכסות את קולט האדים שמעל לגז, לאחר שינקה היטב מהלכלוך.

תנור אפיה: יש מקילים לנקות היטב ע"י חומר מיוחד להדליק בחום גבוה למשך שעה וכל זה לאחר שלא היה בשימוש 24 שעות, ולצפות בניר כסף כל אוכל שנכנס לתוכו. יש מחמירים ומכשירים רק ע"י ליבון עם מבער, ואם יש לתנור דלת זכוכית יש אוסרים בכל אופן ולכן כדאי לשאול שאלת רב על כל תנור. בתנור עם ניקוי עצמי (SELF CLEANING) יש קולא יותר.

*** מקרר:** מקפיא וארונות המטבח: יש לנקות היטב במים קרים. במיוחד יש להקפיד ולנקות את הגומי המבדד, כי מצוי בו חמץ, ובמקפיא מרובים הסדקים.

*** מדיח הכלים:** יש לשאול רב.

* כלים חדשים יש לטבול במקוה ואין צורך בהגעלה. כלי זכוכית ומתכת טובלים בברכה וכלי חרס ללא ברכה. וראוי לקחת כלי ממתכת עם כלי מחרסיהנה כדי שיוכל לברך על כלי המתכת ולפטור את כלי החרסיהנה.

Time Out for Values

E-mail info@tovnet.com

FOR THE FURTHERANCE OF JEWISH AWARENESS WORLDWIDE

16 Dolson Rd * Monsey * N.Y. * 10952 * TEL(845)352-7474 * FAX(845)352-7517

MONSEY	QUEENS	BROOKLYN	STATEN ISLAND	MIAMI	ISRAEL	ISRAEL	MEXICO
ישיבה וכולל 11 Calvert Drive משרד ראשי 16 Dolson Road T: 845-352-7474 F: 845-352-7517	בית מדרש וכולל בקר וערב 68-58 147 St. Flushing T: 718-263-6655 F: 718-268-4739	1950 E. 7 St.	בית מדרש וכולל בקר וערב 5 Oakville Street 718-761-9913	שיעורים והרצאות 305-502-3876	בית מדרש וכולל "לקח טוב" רח' שאול המלך 40 סנהדריה 02-586-7469 לאברכים תלמידי הבנים מופלגים ירושלים	בחסות ביהכ"נ "היכל אליהו" 972-3-504-4276	כולל ישיבה ומדרשה לנשים Tecamachalco Mexico City T: 525-55589 8756 F: 525-55589-9101

המעוניינים לזכות ביום לימוד או יותר בכלל וישיבת לקח טוב

הלומדים בעמל וביגיעה ובהתמדה עצומה לרפואה, להצלחה, לפרנסה טובה, ולזרע של קיימא, לזיווג הגון, לחזרה בתשובה, לעילוי נשמה. נא לפנות בהקדם למשרד האגודה עם שמותם ושם אימם. תזכו למצוות. 845.352.7474

מעשה חכמים

הבכור הושלך אל מעבר לגדר

לפעמים מזדמן לשמוע סיפורי השגחה כה מופלאים, שאי אפשר שלא לספוק כף אל כף מרוב התפעלות כזה הוא הסיפור שלפנינו, שהביא הגר"י זילברשטיין, והעוסק בבעל תשובה בקיבוץ בצפון הארץ, שחזרתו למקורות היתה בשל... בכור הבהמה שנוול לו, ושהושלך על ידו אל מעבר לגדר. אליהו היה חבר קיבוץ אי-שם בצפון, וכאשר הגיע אליו הרב אריה שטרן, מהמכון לחקלאות על פי התורה, שבראשו עומד הגר"י אפרתי, כדי לנסות ולשכנעו למכור את בהמותיו המבכירות לגוי, היה נאלץ להסביר לו באופן מייגע את חשיבות העניין. כאשר סוף סוף 'הבין' אליהו את העניין, נקבע מועד לחתימתו על כתב ההרשאה, ולסידור כל העניינים הטכניים הקשורים בעניין. אבל, רצה מסבב כל הסיירות ועוד לפני שהגיע שעת המכירה, המליטה אחת הבהמות מהבכירות עגל, בכור לאימו. כנהוג, עם לידתו סומן העגל באוזנו במספר פלוני, אבל לא ארכו לו השעות, לעגל הבכור, והוא מת, כמו שקורה לפעמים מזומנות.

לקבור את העגל!?

הרבנים המטפלים בענייני הבכורות, הודיעו לאליהו, חבר הקיבוץ, שמאחר שהמכירה לגוי עדיין לא התבצעה, הרי חלה על העגל קדושת בכור, ועליו לקבור את העגל, כדין תורה. כאן ניתן הקיבוצניק ממקומו ואמר: "ניחא, עצם המכירה לגוי – קיבלתי עליי ואקיימנה, גם אם עניין זה עדיין נישגב מבינתי. אבל – לקבור את העגל! מה קורה לכם?! זה קצת יותר מדי בשבילי... הנני להודיעכם שמעולם לא הייתי חבר בחברה-קדישא, ואין לי עסק

הילולא רצדיקיא

החולה חי עוד 20 שנה

מן הראוי לציין כאן שבאשר לקדושת בכור אדם, ולמצוות פדיון הבן, כותב רבי חיים פלאג'י, שזו היא סגולה לאריכות ימים ושנים. מסופר על אותו צדיק, שהלך פעם לבקר יהודי חולה, שהרופאים אמרו נואש למחלתו. לשאלת הגר"י פלאג'י, האם הוא בכור, השיב החולה בחיוב, וכשהמשיך לשאול האם נפדה כראוי, השיב – שיתכן מאוד שפדייתו לא היתה כראוי.

לקח הגר"י כהן תלמיד חכם (וכנראה שיש בכך עניין גדול, שהכהן יהיה גם תלמיד חכם), וערך פדיון לחולה, וכפי שמעיד הגאון זצ"ל בעצמו 'מיד קם החולה ונתרפא, וחי עוד עשרים שנים'.

יתכן שבנוסף לסגולה הטבעית לאריכות ימים שיש בפדיון הבן, יש בזה גם דבר נוסף, "מצוות" הוא מלשון "צוותא" – כלומר צוותא עם השי"ת נותן התורה, ולכן כשאדם מקיים מצוות, הרי הוא דבק בהשי"ת, והרי נאמר "ואתם הדבקים בה' אלוהיכם – חיים כולכם היום".... (עלינו לשבח עמי ריח, ריט)

עם המתים למיניהם. בוודאי לא עם עגל מת. אין בדעתי לבצע את הדרישה המוזרה... אליהו עמד בעיקשות על דעתו ולא קבר את העגל, את הרפת שלו מכסה גדר-תייל גדולה, שלאחריה מדרון-סלעים ענק. לקח האיש את העגל, והשליכו אל מעבר לגדר, כדי שיהיה למאכל לחיות השדה ולעוף השמים, והמשיך בשירת יומו.

מה שקרה אחר כך, הוא בבחינת הבלתי-ייאמן.

אות משמים

לאחר שבוע, כאשר שבו הרבנים 'לסגור' את עניין המכירה, סיפר להם אליהו בהתרגשות את שעבר עליו: לאחר שהשלכתי את העגל אל המדרון, מת לי עגל נוסף בעדרי, והשלכתיו אף הוא אל אותו מדרון. למחרת מת עוד עגל, וגם לו עשיתי כשם שעשיתי לראשונים. במהלך הימים הבאים, מת לי מדי יום עגל אחד, ואת כולם השלכתי אל המדרון שמעבר לגדר.

לפני שבאתם לכאן, החלטתי לבדוק מה עלה בגורל הפגרים הללו. ירדתי במדרון הסלעים, וכשראיתי מה קורה שם, כמעט והתעלפתי.

כל הפגרים - גם אלו שהושלכו לפני שעות מספר - נאכלו מיד על ידי התנים ויתר חיות השדה, ולא נותר מהם עצם אחת. רק הבכור, אותו השלכתי כבר לפני מספר ימים, נותר מוטל שלם לידם, ואף חיה לא נגעו בו...

אליהו היה נירגש מאוד. הוא אמר לרבנים שראה כאן אות משמים, שגם אם איננו מבין מדוע עליו לקבור את העגל המת, כדרישת ההלכה, הוא מחוייב לעשות זאת, שכן חיות השדה מבינות זאת יותר טוב ממנו... הן יודעות בבירור שאין להן רשות לנגוע בבכור המקודש.

לקחתי מכאן חיזוק גדול, אמר הקיבוצניק. עד כדי כך שהחלטתי לחזור אל השורשים ולפתוח במסכת חיים אחרת. היום הוא כבר קרוי רבי אליהו.

תפילין ומוזות
הגיע מלאי חדש של תפילין ומוזות
מחודרים להזמנות ניתן להתקשר
845.352.7474

העלוך לעילוי נשמות
יעקב בן מלכה יגן זצוק"ל
ואשתו רחל בת שרה ע"ה
ת.נ.צ.ב.ה

יום שלישי	יום שני	יום ראשון	יום שבת	יום שישי	יום חמישי	יום רביעי
ה ניסן	ז ניסן	ו ניסן	ה ניסן	ד ניסן	ג ניסן	ב ניסן
רבי אליהו פירא מח"ס אליה רבה שקיעה 7:16		רבי ששון מזרחי מח"ס באחתי לגני	רבי ראובן יוסף גרשנבוין ראש קהילות הדואיס בנינג		רבי אריה לייב גרוסמן מח"ס לב אריה רבי הייאל מילך המניח הקדוש מזמזומב שקיעה 7:09	רבי יעקב יוסף מזרחי האדמו"ר מנסקוורא

זכות הצדיקים תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

נא לא לעיין בגליון בעת התפילה